

การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24
(ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สุพรรณิ ไชยวงศ์ษา

บัญชีมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24
(ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สุพรรณิ ไชยวงศ์ษา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24
(ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สุพรรณิ ไชยวงศ์ษา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ

.....

รองศาสตราจารย์สุพรรณิ เลาหะวิสุทธิ

รองศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร

.....กรรมการ

นายอรรถพงศ์ พิระเชื้อ

30 มีนาคม 2555

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้กรุณาเอาใจใส่ ช่วยเหลือให้ คำปรึกษา และคำแนะนำอย่างดียิ่งเสมอมา รวมถึงกรรมการการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้ให้ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัว อันประกอบด้วย คุณพ่อ คุณแม่ และน้องสาวที่ได้สนับสนุนและเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ รุ่นพี่บัณฑิตวิทยาลัยทุกคน ที่ให้กำลังใจอันมีค่ายิ่งในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้ศึกษาหวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้คงมีประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย

สุพรรณิ ไชยวงศ์ษา

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่ม ขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้เขียน นางสาวสุพรรณิ ไชยวงศ์ษา

ปริญญา บัณฑิตมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร

บทคัดย่อ

247895

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ เป็นการศึกษาถึงการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐาน การบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง กันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 11 บริษัท โดยทำการศึกษาเนื้อหาจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ถึงรายละเอียด ของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และสำรวจข้อมูลจากงบการเงินตาม ประเด็นที่ศึกษา 4 ประเด็นได้แก่ การเปิดเผยลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่ เกี่ยวข้องกัน การเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน การจำแนกประเภท ของรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และการเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนให้แก่ ผู้บริหารสำคัญ

จากผลการศึกษาพบว่าเนื้อหาจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) และมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) มีความแตกต่างโดย

247895

มีการเพิ่มเติมคำนิยามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในส่วนของสมาชิกในกรอบของบุคคลที่ใกล้ชิดระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันซึ่งหมายถึงสามี ภรรยา และบุตรของบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคคลในอุปการะของบุคคลนั้นหรือคู่สมรสของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันและ

จากการสำรวจจากรายละเอียดจากงบการเงิน พบว่าการเปิดเผยลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน แต่ส่วนใหญ่จะเปิดเผยเกี่ยวกับอำนาจการควบคุมในรูปแบบของการเป็นบริษัทใหญ่และเปิดเผยรายชื่อบริษัทย่อยพร้อมระบุสัดส่วนในการถือหุ้นของบริษัทใหญ่ ยังไม่พบว่าบริษัทใดเปิดเผยลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่เพิ่มเติมใหม่

การเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน พบว่า บริษัททั้งหมดที่ทำการศึกษามีการเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน มากที่สุดคือ รายการซื้อขายระหว่างกัน

การจำแนกประเภทของรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน พบว่า ทุกบริษัทที่ศึกษามีการจำแนกประเภทของรายการบัญชีที่เกี่ยวกับยอดคงค้างระหว่างกัน แต่ยังไม่พบบริษัทใดที่มีการเปิดเผยถึงการจำแนกรายการชำระหนี้สินแทนกันระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

การเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารสำคัญของกิจการ พบว่า บริษัททั้งหมดที่ศึกษามีการเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ยกเว้นบริษัท มูราโด อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ที่ไม่มีการเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

Independent Study Title A Study of Accounting Practices in Accordance with
TAS No. 24 (Bound Volume 2009), Related Party
Disclosure, of Companies Listed in Electronic
Component Sector, The Stock Exchange of Thailand

Author Miss Supanee Chaiwongsa

Degree Master of Accounting

Independent Study Advisor
Assoc .Prof. Chusri Teasiriphet

Abstract

247895

This independent study looked at the accounting practices, in accordance with TAS No. 24 (Bound Volume 2009), Related Party Disclosure of 11 companies listed in the Electronic Component Sector, the Stock Exchange of Thailand. This study examined TAS No. 24 and surveyed the financial statements of the listed companies, from year 2010 until the third quarter of year 2011 of 4 issues as follows : The relationship of the related party disclosure, the substances of the related party disclosure, the types and factors of accounting of the related party disclosure and the compensation due to person or property of the related party disclosure.

A study of the related party disclosure between TAS No.24(Bound volume 2007) and TAS No.24 (Bound volume 2009) found the content of new TAS No.24's addition of the relationship between and subsidiaries of the family and individual disclosure that includes that person's children and spouse or domestic partner, children of that person's spouse or domestic partner and, dependents of that person's spouse or domestic partner, But from survey the financial statement did not find any company disclosures that and the most of company found

247895

the association said most of the ultimate controlling party in the company was related to the disclosure of a subsidiaries and the stakeholder in the company.

In relation to disclosure of transaction between related parties, the company has to disclosure all the transactions between related parties of which the most common reason is to buy or sell.

As for the classification of related party disclosure all companies with were classified as related party disclosed according to the characteristics of the relationship.

The disclosure of the compensation due to personal or property related companies found that all companies had to have disclose the amount of compensation to the party or parties except only one company did not disclosure that.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4
2.2 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน	10
2.4 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
2.5 สรุปผลแนวคิดจากทฤษฎีและวรรณกรรม	12
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	
3.1 ขอบเขตการศึกษา	
3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา	13
3.1.2 ขอบเขตประชากร	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 วิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล	
3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	14
3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4 การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย	
4.1 ศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24	16
4.2 ดำรงการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24(ปรับปรุง2552)	
4.2.1 การเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	25
4.2.2 การเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	36
4.2.3 การจำแนกประเภทของรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการ ที่เกี่ยวข้องกัน	48
4.2.4 การเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่ผู้บริหารสำคัญของกิจการ	59
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	88
5.2 อภิปรายผล	91
5.3 ข้อค้นพบ	92
5.4 ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	95
ประวัติผู้เขียน	109

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4-1 แสดงเนื้อหาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการ ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) กับ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ในประเด็นของการ เปิดเผยลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	17
4-2 แสดงเนื้อหาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการ ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) กับ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ในประเด็นของการ เปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	19
4-3 แสดงเนื้อหาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการ ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) กับ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ในประเด็นของการ จำแนกรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	21
4-4 แสดงเนื้อหาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการ ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) กับ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ในประเด็นของการ เปิดเผยจำนวนคำตอบแทนแก่ผู้บริหารสำคัญของกิจการ	23
4-5 แสดงการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ปี 2553	66
4-6 แสดงการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ไตรมาสที่ 3 ปี 2554	68
4-7 แสดงการเปรียบเทียบการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการ ที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2553 และไตรมาสที่ 3 ปี 2554	70

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
4-8 แสดงการเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ปี 2553	72
4-9 แสดงการเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ไตรมาสที่ 3 ปี 2554	74
4-10 แสดงการเปรียบเทียบเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่ เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 และไตรมาสที่ 3 ปี 2554	76
4-11 แสดงการจำแนกประเภทรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง กันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553	78
4-12 แสดงการจำแนกประเภทรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง กันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไตรมาสที่ 3 ปี 2554	80
4-13 แสดงการเปรียบเทียบการจำแนกประเภทรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 และไตรมาสที่ 3 ปี 2554	82
4-14 แสดงการเปิดเผยจำนวนคำตอบแทนแก่ผู้บริหารสำคัญของบุคคลหรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553	83
4-15 แสดงการเปิดเผยจำนวนคำตอบแทนแก่ผู้บริหารสำคัญของบุคคลหรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไตรมาสที่ 3 ปี 2554	85

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
4-16	87
แสดงการเปรียบเทียบการเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารสำคัญของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 และไตรมาสที่ 3 ปี 2554	